XII-ik évfolyam. 5-dik szám. Köszeg, 1892. január 31-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében. Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.*

Éljen Szájbely Gyula!

Vége megyénkben a harcznak, el van döntve a csata, melyet a pártok vivtak az egyes kerületekért.

A választási mozgalmak hol nagyobb hullámokat vertek, hol egészen simán, mondhatnók minden mozgalom nélkül folytak le. Igy nálunk, a köszegi választó-kerületben, csak egy jelöltet léptettek fel, csak egy ember köré csoportosultak a választók: Szájbely Gyula, a kerület régi embere körül, a kit a mult csütörtökön egyhangulag választottak meg és láttak el mandatummal az 1892—1897-iki országgyülésre. Szájbely jelöltségét nálunk pártkülönbség nélkül támogatták, mert a jó ismerőst, a rokonszenves alakot s a helyi érdekek — értjük a város és a kerület érdekeinek — képviselőjét ismerték fel benne, a ki akkor is a mienk volt, mikor másokat képviselt, a ki akkor sem feledkezett meg rólunk, mikor a régi emlékeken és kis vasutunkon kivül mi sem füzte többé hozzánk. Ő méltó e kerület bizalmára, ezt azok is el fogják ismerni, a kik pártszempontból itélnek, mert végre vannak érdemei idehaza, tett ő szolgálatokat egyeseknek, ugy, mint testületeknek, községeknek ugy, mint az egész kerületnek olyanokat és annyit, a minőket s a mennyit előtte egy országos képviselőnk sem tett. Ezen kiváló érdemeinek szemelött tartásával érdemesitette őt a köszegi kerület választó polgársága pártkülönbség nélkül az ő bizalmára is választotta meg egyhangulag képviselőjéül. Örülünk, hogy Szájbely Gyula a kerület választotta; örülünk, hogy ő képvisel bennünket és működik az ország törvényhozó-testületében. De örömünk nagyobb, teljesebb lesz, ha reményeink egy jobb jövő iránt teljesedésbe mennek, ha nevezetesen a felsőbb körökben elismerik végre a mi létjogosultságunkat is, és megadják fenmaradásunkhoz a szükséges alapot. Ennek kieszközlésében a főfeladat Szájbely Gyulára vár. Ha sikerül neki e város és kerület érdekében hasznosat tenni, az nemcsak a mi, hanem az ő szerencséje is lesz. Érdemül fogjuk neki betudni buzgóságát, elismeréssel leszünk iránta sikeres működéseért.

Éljen Szájbely Gyula!

Éljen a köszegi kerület ujonan megválasztott országos képviselője!

Madárvédelem.

Az az anyag, melyet szárnyasaink védelmére illetékes erők, a mai napig elmondtak és leirtak szinte egy egész könyvtárt tesz ki, s e kérdéssel való foglalkozás méltán nem csak egyik főágát képezi a madártannak mint tudománynak, hanem egyenesen annak legnevezetesebb részét, már csak azért is, mert közvetlenül az ember gazdasági, tehát anyagi érdekét érinti.

S minthogy az anyagi érdek utoljára is az élet legelsőbb rangu tényezője, hát igen természetes, hogy a tudománynak is élő hatása leginkább ott nyilvánul, a hol gyakorlati kérdéseket kiván tisztázni, vagy hogy közérthetően fejezzem ki magamat, a hol praktikus oldalát mutogatja.

Abból az alkalomból, hogy nálunk, mint több más helyen is, az a sajnos eset fordult elő, midőn a tél szigorát nem annyira lelketlen, mint inkább neveletlen, tudatlan suhanczok felhasználták arra, hogy a zimankós időben megszorult és éhségtől bágyadt madárkákat czéltalanul elfogdosták vagy megölték, helyén valónak sőt égetőnek látom a madarak védelmét illetőleg egyet-mást elmondani.

Egy negyed század óta képezi a madárvédelem, főleg a mezőgazdaságra hasznos madarak kimélete, nemcsak különböző államok gazdasági és erdészeti egyleteiben komoly megbeszélések tárgyát, hanem a sokfelé alakult állat- és madárvédő egyleteknek fő és egyedüli czélját. Sőt mi több, e kérdés kiváló fontosságát egyes államok kormányai is belátták s odáig jutottak, hogy a madárvédelmet a leghathatósabb módon, törvényhozásilag, szabályozzák. Ez azonban sok nehézségbe ütközött, s hogy csak egyet is emlitsek az akadályozó okok közül, utalnom kell arra, mely legnehezebben leküzdhető t. i. hogy a minden tekintetben hatályos védelem csak nemzetközi alapon lehetséges egy közös megegyezés utján, ehhez azonban több ország, daczára hosszu és megujitott tárgyalásoknak, nem akart járulni; igy Olaszország, Svájcz, hol a legtöbb éneklő és rovarevő madarat fogdossák össze és költik el. Nagy buza-vona után végre 1875-ben mégis sikerült az osztrák és magyar kormányok között egyrészről, az olasz kormány közt másrészről bizonyos megállapodásra jutni, mely conventió még ez évben Rómában és Budapesten is aláiratott. Miután az 1884-ben Bécsben tartott I-ső nemzetközi ornithologiai congressus a madárvédelmet illetőleg bizonyos elvekben megállapodott, a mult évi Budapesten lefolyt II-ik nemzetközi ornithologiai congressus egyhangulag határozatként kimondta, hogy az osztrák, valamint magyar földmivelési minister a közös külügyi ministerium utján tegye meg a madárvédelmet illetőleg a szükséges lépéseket a külföldi kormányoknál és pedig az 1875-iki conventiót véve kiindulási pontul, azon főelv szerint, hogy a hasznos és vadászható madarak tömeges fogása ugy ezek árusitása és küldése is eltiltandó.

Egy nemzetközi congressus egyhangu véleménye tehát remélhetőleg fog annyi sulylyal birni, hogy a különböző államok egységes terv alapján legközelebb madárvédelmi törvényt fognak alkotni, azok az államok pedig melyek e tekintetben akár vadásztörvénynyel, akár rendeleti uton intézkedtek, e hozott törvényeket és kiadott rendeleteket vagy ujakkal pótolják vagy a fenállókat módositsák. A hazánkban fenálló törvények közt szintén csak a vadászatról szóló 1883: XX. t. cz. némely pontjai emlékeznek meg a szárnyasok óvásáról. Igy e törvényczikk 9. §-ának h) pontja szerint éneklő madárra minden időben tilos a vadászat, továbbá az i) pont értelmében a madarak fészkeit szándékosan érinteni vagy tojásaikat elszedni nem szabad. A 12. §. varjakra, verebekre és seregélyekre — utóbbiakra azonban csak szőlőkben és gyümölcsösökben — megengedi a vadászatot. A 15. §. pedig szabad időben is tiltja a szárnyas hasznos vadak tőrökkel, hálókkal és hurokkal való fogását és megölését, kivétetnek a fenyves madarak, melyeket léppel vagy hurokkal fogni szabad.

A törvény ezen intézkedései mindenesetre lanyhák s éppen ezért — mint már szóba is került — kilátás van reá, hogy az 1883 óta tisztázott nézetek és két madártani congressus ajánlatai, annak módositására fognak vezetni. Kivánatos is volna, mert egyes helyeken oly általános megkülönböztetést tesz a madárfajok tekintetében, mely csak zavart eredményez. Igy a varjak, verebek, seregélyek lövését — bárha ezeket csak bizonyos területeken — megengedi, pedig tudnivaló, hogy a varjak közt csak a szürke varju (Corvus cornix), a verebek közt csak a házi veréb (Passer domesticus) kártékony, a seregély pedig csupán bizonyos szőlőterületeken, mig más helyen mint pl. itt Köszegen, határozottan hasznos.

A fenyves madarak tömeges elfogdozása — a mi vidékünkön télszakán valóságos keresetet képez — törvényileg megengedett, de határozottan eltiltandó volna, mert az a kevés élvezet, miben e madár csemegéje által a gazdagabb osztály részesül s a mit ezek eladása fejében néhány ember jövedelmül kap, fel nem ér avval az általános haszonnal, mit e madár a mezőgazdaságnak, temérdek álcza és pondró elpusztitásával ugy nálunk, mint költőhelyén Eszak-Európában, okoz. S ha mi feljajdulunk az olaszok ellen, kik ezernyi ezrével fogdossák és eszik meg fecskéinket, fülemiléinket stb., hát épp oly jogosan vádolhatnak minket Eszak-Europa államai a fenyvesmadarak üldözésével, mely tekintetben alig engedünk az olaszoknak.

Egyáltalában természetrajzi szempontból tulajdonképpen kártékony madár nem is létezik, mert mindegyik — még a ragadozók is — a maga körében azt a munkát végzi, mely szükséges arra, hogy a természet háztartásában az egyensuly meg ne zavartassék. A haszon és kár fogalma tehát éppen csakis az ember találmánya s hogy a tájékozatlanság itt is mennyire nem tud határt vonni, az lépten nyomon, még azokban a körökben is kiviláglik, kik hivatva volnának e tekintetben ismereteket birni, értem az erdészeket, vadászati bérlőket és tulajdonosokat. Ha a „Vadászlap-ban“ évek óta közzé tett nagyobb uradalmak lőjegyzékeit végig olvassuk, minduntalan tekintélyes számban látjuk az elejtett vércsét, ölyvet, baglyokat sőt keselyűket is képviselve, pedig tudni való, hogy az ölyvek főtáplálékát a mezőgazdaságra oly ártalmas egerek teszik s fogolyhoz vagy más kisebb hasznos madárhoz a legnagyobb szükségben nyulnak csak, de akkor is alig birják azokat természeti tunyaságuknál és lassu mozgásuknál fogva, elfogni; a vércsék főtáplálékа szintén a rovarvilágból kerülki s a kék vércse élelme (Erythropus vespertinus) kizárólag tücskökből, sáskákból áll; a keselyük élő állatot nem bántanak s a dög eltakaritása által a természet valóságos szárnyas egészségügyi közegei, főleg a melegégöv alatt, hol nem is kis részük van a járványos betegségek terjedésének meggátlásában. A kakuk szintén azon madarak közé tartozik, melyeket üldözni szoktak — többnyire azért mert karvalynak és vércsének tartják a madárfajokat nem ismerők — pedig az ő sajátos reszelő felületü gyomoralkatánál fogva alig van más madarunk, mely az apácza hernyókat és más szőrös testü hernyókat megemésztoni tudná.

S hogy éneklő és rovarevő madaraink mennyi kártékony rovart és férget tesznek tönkre, azt egy könnyen elképzelni sem lehet, mert az étkezés aránya a madarak gyors emésztése következtében, emlős vagy más állatok étvágyával össze sem hasonlítható. Hogy fogalmat kapjunk a madarak étvágyáról, álljon itt néhány példa.

Egy czinkepár míg fiait felneveli körülbelül 300,000 hernyót pusztít el, melyek képesek volnának száznál több gyümölcsfa kétévi termését tönkre tenni. Egyetlen czinke évenként átlag 3—4 millió rovar- és lepkepetét semmisít meg. A rigó képes egy nagy csigát egyszerre felfalni, mi annyi volna, mintha egy felnőtt ember egy ülőhelyen 12 Kilogramm húst fogyasztana el. A veresbegy annyi férget és hernyót eszik meg napjában, hogy ez ételmennyiség hozzávetőleg egy 3 méter hosszu hernyónak felel meg, vagyis mintha egy ember naponként 2 deciméter vastag és 11 méter hosszu kalbászt ebédeznék. Bradley szerint egy pár veréb fiai számára körülbelül 33,000 hernyót szükségelt. A lángbagoly (Strix flammea), naponként 6 egeret véve, évenként 2190 db egeret fog. Thüringiában Schafstadtnál észleltek egy bagolypárt, mely fiait etette. A fiatalok sodrony fonatu ablakban ültek s az öregek a sodronyfonaton át nyujtották be nekik a hozott táplálékot. Majdnem minden nap 30—40 db egeret találtak itt az ablak alatt, melyek a sodrony fonaton nem fértek be és alá hullottak ugy, hogy a felnevelés alatt valami 8000 egér esett igy le. Mennyit költhettek tehát el ezen kivül!

Ilyen tényeket és tapasztalatokon nyugvó adatokat, még eleget lehetne felhozni, de legyen elég ennyi, hasznukra elegendően reá mutatnak ezek is.

A dolog valódi érdeke e helyen azt követeli egyrészt, hogy ne általánosan, hanem szorosan helyi szempontból szóljak a madárvédelemről s ragaszkodjam másrészt azon eszközökhöz, melyek a mi szerény körülményeink között, egy kis belátás és jóakarat mellett ugy szólván költség nélkül rendelkezésünkre állanak. Vidékünk fekvésénél fogva nekünk kőszegieknek a madárvédelemre és a madarak szaporitásának előmozditására kiváló sulyt kell fektetnünk, mert jól tudjuk mindnyájan, hogy a gyümölcstermelés egyik elsőrangu termelési águnk s mindenesetre a virágzás még magasabb fokára volna emelhető A tavaszi fagyok ellen, melyek a virágzást nem egyszer megsemmisítik, gyümölcsfáinkat megvédelmezni nem tudjuk, de a hernyók és rovarok pusztitásai ellen igen is van orvoslás, nem csak a télen át mészszel való bekenés, hanem éppen a hasznos madarak óvása által. Mert ezek vannak hivatva elvégezni azt a hernyószedést, rovarbáb elemésztést, melyet az ember még sok költség árán sem teljesithet alaposan. A madarak ingyen és tökéletesen megteszik.

Miképpen védhetjük, szaporithatjuk hát hasznos madarainkat? Szerintem következő elvek betartása mellett:

1-ször. Minthogy a hasznos madarak pusztitása első sorban tudatlanságból, a madárfajok nem ismeréséből történik, leginkább éretlen gyermekek, tanulók, mesterinasok és dologtalan suhanczok által: az elemi- és polgáriskolai tanitóknak ugy a középiskolai tanároknak lelkiismeretből szoros kötelességük volna odahatni, hogy a legközönségesebb hasznos madarak ismerete általánossá váljék s ezek haszna iránt minnél tisztább fogalmak fejlődjenek.

2-szor. Az ugynevezett „gummipuskák“ használata szigoruan tiltandó s a kinél ilyen találtatik megfelelőleg büntetendő.

3-szor. Mindhogy a kultura terjedésével éppen a rovarevő madarak fészkelő helyei — bokros helyek, odvasfák — megritkulnak, kivánatos volna, ha a kertek és gyümölcsösök birtokosai fáikra fészkelő házikókat alkalmaznának, a mi könnyen eszközölhető s nagyban elősegiti a czinkék, vörösfarku poszáták, harkályok, légykapók, nyaktekerincsek stb. kedvező szaporodását.

4-szer. Minden fészek, tojás és madárpusztitás — mely törvényileg is tiltva van, — feljelentessék, szigoruan megfenyittessék és az 1883: XX. t. cz. V-ik fejezete alá eső kihágásokra kiszabott pénzbüntetés vagy az elkövetőre vagy annak szüleire az illetékes hatóság által pontosan kirovassék.

5-ször. Télen át mikor a hólepel mindent bevon, séta téreken, udvarokon, kertekben, gyümölcsösökben etető helyeket kellene csinálni. Elég egy egyszerű deszkát a hóra kitenni vagy a havat egy kis térségen kilapátolni s ide kendermagot, napraforgómagot, gabonát, vagdalt husmaradékot hinteni. Állandó etető helyek felállitása is igen czélszerü volna s itt utalok főleg Grátz példájára, hol a várhegy sétáin az etető helyek eredményezték azt a szemet gyönyörködtető nagy madármennyiséget, mely az idegent méltán meglepi.

6-szor. A hasznos madarak, főleg fülemilék, barátkazenérek, poszáták eladása — a mi különben szintén törvényileg tiltatik — erélyesebben ellenőrzendő s az árusitó feljelentendő, áruba bocsájtott madarai pedig szabadon eresztendők.

7-szer. Kertekben csatangoló kóbor macskák — a madarak e legnagyobb ellenségei kiméletlenül pusztitandók.

Ha ugy az illetékes hatóság, mint társadalmunk müvelt és felvilágosult körei az itt körvonalozott elveket megszivlelik és a törvény intézkedéseit teljes erélylyel végehajtják, az eredmény meddő nem lehet.

Mi szeretjük magunkat a müvelt népek közé sorozni, mely a humanistikus irányt megértette s a természet nyujtotta praktikus ugy mint aesthetikai előnyöket élvezni tudja s mégis nem jutottunk annyira, mint a szikláik és kopárság közé szoritott norvégek az öfjordjaikban. Saját szememmel láttam, hogy Tromsöamtban és Finnmarkenben a magas északon, hol a madarak éppen az arktikus vidék ridegségénél fogva sokkal szelidebbek mint nálunk s fészkelésük is teljesen nyilt, szabad, senki sem bántja őket. Ott a fenyvesrigók a házak körül fekvő kertekben egész telepekben a legszembetünőbb, legexponáltabb helyeken költenek, sokszor közvetlen az ut mellett, bántódásuk mégsem esik, sőt az emberek örülnek, ha birtokaikon minnél több madár rakja meg fészkét. S ugyancsak egész Scandináviában, mintegy régi időktől maradt nemzeti szokás áll fenn, hogy karácsonykor minden háztulajdonos, még a legszegényebb is, egy kéve gabonát czölöpre tüz háza elé, hogy az éhező madárkáknak is kijusson a jóból a „béke ünnepén“.

Ezeket az embereket igazi, mély érzelem köti a madarakhoz, mely követésre méltó például szolgálhat nekünk.

S ha már a könyvek könyve, a szentirás is azt mondja a Péld. besz. könyv I. fej. 17. versében: „miképpen a madaraknak minden bünök nélkül vetik meg a hálót . . .“ ugy ebben látjuk a legrégibb intést a madarak védelmére. Figyelmeztetek erre is, ne legyen az pusztában elhangzó szó és kérve kérek mindenkit, a kinek érzelmei el nem fásultak, vegye oltalmába szárnyasainkat, hintsen nekik egy marék eledelt mikor éheznek, óvja és kimélje őket mikor majd tavasz fakadáskor szerelmi daluk a természet csarnokát betölti s kedélyünknek annyi kellemet szerez.

A héjját (Astur palumbarius), karvaly- (Accipiter nisus), szürke varjut (Corvus cornix), szarkát (Pica caudata), szajkót (Garrulus glandarius) kivéve a többi madár mind számot tarthat védelmünkre vidékünkön, sőt merem mondani: tiz kártékony madár lövése által sincs annyi hasznunk, mint a mennyi kárunk van egy hasznos madár megölésével.

Chernel István.

TÁRCZA.

Tarka gondolatok.

A kit még nem irigyeltek, annak előnyei nincsenek felfedezve.

*

A költők istenien gondolkodnak, angyalilag érezznek s emberileg koplalnak

*

A reklam a művészet mostohaanyja.

*

Mi a szerencse? Egy elillanó, ábrándos másodpercz, melyben a szerencsétlenség véletlenül megfeledkezett rólad.

*

Háromszor gyermek az ember, u. m. a gyermekkorban, a szerelem aerájában s az aggkorban.

*

A valódi örömpohár ritkán van pezsgővel megtöltve.

*

Ha a művészet a szerelemmel egyesül, akkor keletkezik a legszebb, a legnemesebb s legfenségesebb.

*

Csak sokára rá, hogy gyermektopánkánkat levetettük tudjuk meg, hogy azok voltak tulajdonképen a szerencse papucsai

*

Sokat szeretbetünk, de soha sem eleget.

*

A nők legnehezebben vallják be szerelmük kezdetét és annak végét.

*

A nő mindig szeret. Akkor felejti el csak régi szerelmét, mikor egy ujat kezd.

*

Szived titkát kitalálja a nő, többi titkaidat meg elárulja.

*

A nők többet éreznek mint a mennyit vallanak, a férfiak pedig kétszerte többet vallanak mint a mennyit éreznek.

*

A reménytől s a nőtől sokszor engedjük magunkat megcsalni.

Feleséged könnyeit ne zsebkendővel töröld le arczáról. Ha eredményesen akarsz eljárni, akkor egy uj selyemruhával száritsd fel azokat.

*

A valódi szerelem nem kiván semmit, mert ő mindent tud táplálni.

*

A nő akaratlanul is többet tud meg szivével, mint a mit a legértelmesebb férfifej megérteni tud.

*

A férfiak azért gyülölnek, mert szerettek. A nők azért szeretnek mert gyülöltek.

*

Egy nő nevetésének vagy sirásának oka mindig a férfi; mert vagy kinevet, vagy megsirat egyet.

*

A nőnek szerelme legnemesebb csalódása.

*

Ritkán rejtik el a nők bajaikat szivök fenekébe; mert ott nem látná meg senki.

*

A nők akkor beszélnek szivedhez, ha fejedet akarják ámitani.

*

Az élet komédiájának sugólyukjában mindig egy nő ül.

*

A nő soha sincs egyedül. Ifjuságát a jövő ámainak társaságában tölti el. Aggkorában meg a mult emlékeivel szórakozik.

*

A völegény oly férfi, kit a hajadonok szidalmaznak és gyalázznak.

*

Némely nőnél a hiuság a szerelem által idéztetik elő, másoknál meg a szerelem által kiirtatik.

*

Vannak hű nők is, csakhogy ezek majd ennek, majd annak hűek.

*

A mint a szerelmet nem lehet eltitkolni ott ahol van, ép úgy nem lehet mutatni ott, ahol nincs.

*

Egy szeretetre méltó nő az egész világ disze.

Ford. *Rudi.*

HIREK.

— **„Madárvédelem“** czim alatt lapunk mai számában tanulságos vezérczikket hozunk, mely Chernel István neves ornithologus tollából került ki s melyre felhivjuk az olvasó figyelmet.

— **A választás.** Megesett ez is. Csütörtökön, a kitüzött napon reggel 8 órakor a kiküldött két küldöttség letevén az esküt, a választási elnök, Nagy Jenő, a Strucz-szálló erkélyéről megnyitotta a választási aktust, értesükre adván a választóknak, hogy miután csak egy jelölt van, a törvényes félóra eltoltét bevárja s ha addig más jelöltet be nem jelentenek, Szájbely Gyulának egyhangulag történt megválasztatását fogja kihirdetni. Ez fél óra mulva meg is történt, s miálatt egy választókból álló küldöttség az uj képviselőért ment, elkészültek a jegyzőkönyvek és gyülekeztek a Strucz előtt a vidéki választók. Ezek száma a helybeliekkel együtt vagy ezerre mehetett, kik zeneszó mellett tiporták az utczai havat, türelmetlenül várva Szájbely megjelenését. Végre megnyiltak az erkély szárnyajtai s a választási elnök a sokaság szemeláttára átnyujtotta a mandatumot Szájbelynek, ki magyar és német nyelven ismételte a programmbeszédében hangoztatott elveket, esküszerü igéretet tevén, hogy a választó-kerület minden jogos igényeit kötelességszerüen elő fogja mozditani. Az éljenzésektől sokszor megszakitott beszéd után Szájbely még lement választói közé, megköszönte bizalmukat s azután visszavonult, a tömegek pedig szép rendben szétoszoltak, mend ki-ki a maga dolga után, mert . . . vége volt a választásnak.

— **Népképviseletünk.** Mióta Kőszeg szab. kir. város önálló követküldési jogát elveszitette és több községgel együtt választókerületté alakittatott át (1848 óta), a következőket választotta és küldte az országgyülésre. 1848 ban Bezerédy Lászlót, ki ellenjelölt nélkül állott és közfelkiáltással választatott meg. 1861-ben Königmayer Károly deákpártit, miután Hollán Ernő és Chernel Kálmán deákpártiak az ismételten közbejött zavargások miatt visszaléptek, egyhangulag. 1865-ben Babarczy Antal báró konzervativpártit, kinek ellenjelöltje Chernel Ferdinand deákpárti volt, de a választás az előfordult rendetlenségek miatt megsemmisittetvén, 1867 ben Szabó Miklós deákpárti ellenjelölt nélkül lett meg. 1868-ban Szabó Miklós deákpárti Tuczentaller Lajos baloldali ellenében győzött, és mikor előbbenit kir. táblai elnöknek nevezték ki, 1870-ben Falk Miksát választotta meg a kerület egy-

hangulag. 1872-ben Falk Miksa ellenjelölt nélkül egyhangulag. 1875-ben Fügh Károly szabadelvü a conzervativ Apponyi Albert ellenében szótöbbséggel, s mikor 1878 elején Fügh kőszegi polgármester lett az országgyülés további folyamára Bertha György választatottmeg. 1878-ben Szájbely Gyula képviselte a kerületet, nemkülönben 1881-ben, mint párton kivüli; mikor az előbbeni cziklusban Ege Miklos volt ellenjelöltje, a második cziklusban pedig ellenjelölt nélkül nyerte el a mandatumot. 1884-ben a kerület szabadelvü programmal Széll Kálmánt választotta meg a függetlenségi Zichy Hermann gróf ellenében. 1887-ben Széll Kálmánt küldte a kerület az országgyülésre. Ellenjelöltje akkor Madary Gábor függetlenségi párti volt.

— **Választás után.** Csendben volt minden egész déli 12 óráig. Akkor gyülekeztek a küldöttségi tagok és mások a Strucz-szállóban banketre, s akkor került elő lármásabb része is a vendéglőkben mulató falubelieknek. Bent a *Strucz*-ban áldomást mondtak az uj képviselő tisztelői, a koresmákban és künn az utczán pedig hadonázott, bukdácsolt a falusi választó-polgár. Benn az urak között nem fekeszbette egyik-másik az érzelmeit, egyebütt is kirugtak a hámból — mint szokás mondani — mert alkalom nyillott. A különbség csak az volt, hogy mig odabenn tisztelegtek, dicsőitettek és tósztharczot vivtak, odakünn összekaptak a borgőze által neki hevitve — nem a pártok — hanem a kéktollas atyafiak, mert már ez igy szokás. Szokás persze az is, hogy az ilyen rendetlenkedőket eltávolitsák, elvigyék; persze, nem oda a hova még idejében kellene, t. i. haza, hanem a kóterbe, a hova néha ártatlan és intelligensebb firma is kerül, ha nem tudja a szabadulásnak módját. Igaz, hogy minel tökéletesebb valamely helynek rendőri intézménye, annál ritkábban esik meg az, ami előadta magát nálunk a mult csütörtöki választás után. Igaz azonban az is, hogy rendőri beavatkozást többnyire a békétlenkedő egyén s ennek környezete provokál. Mi fájljuk a tömeg rendetlenkedését, de egyuttal határozottan elitéljük rendőr-közegeink tapintatlan közbelépését és azért megfelelő intézkedéseket kérünk.

— **Személyszaporitás.** Az igazságügyminiszter végre-valahára felemeli a helybeli kir. járásbiróság hivatalnokainak a létszámát. Egy uj birói és egy irnoki állást rendszeresitett.

— **Ujság nélkül.** Péntoken este elmaradt a Budapesti posta és az emberek ennélfogva ujság nélkül maradtak. Ez máskor csak megjárja, de mikor a választási eredményre kivánesiak az emberek, a postától az nagy udvariatlanság, hogy éppen ilyenkor nem küld ki ujságot. Csakhogy honnan és miből, ha nincsen. Késett a budapesti vonat és a kőszegi posta nélkül indult. Egyesek erre este 8 órakor hozattak lapokat Szombathelyről, hogy a maguk és másuk kiváncsiságát kielégitsék.

— **Népesedési mozgalom.** Kőszeg városában az 1891-ik évben született 96 fiu és 98 leány, összesen 214. Meghalt összesen 169 és pedig

egy éven alul	18 fiu,	23 leány,
1—10 évig	19 „	17 „
11—20 „	5 „	4 „
21—30 „	6 „	— „
31—40 „	3 „	3 „
41—50 „	4 „	3 „
51—60 „	8 „	9 „
61—70 „	8 „	7 „
71—80 „	10 „	15 „
81—90 „	2 „	5 „

Kilenczven felül senki.

Házasságot kötöttek összesen 44-en, és pedig hajadon legényemberrel 33, özvegyasszony legényemberrel 3, hajadon özvegy emberrel 6, özvegy asszony özvegy emberrel 2.

— **Számadási kimutatása** a Kőszeg városában fennálló szegény-intézet bevételeinek s kiadásainak 1891-ik január 1-től deczember 31-ig. Bevétel. Pénztári maradvány az 1890. évről 131 frt 93 kr. Bálbevétel 89 frt 81 kr. Befizetett kamatok 688 frt 33 kr. Visszafizetett tőke 92 frt. Kamarai hivatalból átvett 5 frt. Persely-gyüjtés 111 frt 59 kr. Birságpénzek 60 frt 40 kr. A kőszegi takarékpénztár ajándeka 50 frt. Pataky Ferencz hagyománya 14 frt 93 kr. Ujévi üdv. megváltása 20 frt. Összeg 1263 frt 99 kr. Kiadás: Tánczvigalmi kiadások 66 frt 97 kr. Szegényeknek kiosztatott 615 frt 57 kr. Betét a takarékpénztárba 125 frt 69 kr. Betegházi befizetés 68 frt. Tüzelőfa és vágásért 154 frt 20 kr. Nyomatványok és különféle számlák 47 frt 84 kr. Bélyeg s más kiadások 17 frt 51 kr. Biztositás 2 frt 27 kr. Tisztelet-dij 50 frt. Küldöncz-dij 10 frt. Összeg 1148 frt 5 kr.

— **Az öreg szinész.** A Kőszegen időzött magyar szintársulat több tagját itt felejtette. Elment azzal, hogy majd a hátrahagyottakról nem fog megfeledkezni, de bizony: az igéret szép szó maradt. A többi között öreg Hubay bácsi a betegházban — hol gyógyulást keresett és nyert — várta a szabadulás óráját, de csak nem változtták ki. A jó betegházi intézők felfizetésen ugy eresztették szabadon. Meg volt most a szabadsága, de hiányzott az inditó, vagy — hogyan is mondjuk — mozgató erő, a pénz. Pénz nélkül Svábfaluig se lehet menni, hát még Csepregig, vagy azon túl? Segitettek a jó kőszegiek ezen is és összeadták az utiköltséget egy elaggott, törödött öreg szinész részére, ki most indul társai után, hogy végig futhassa rögös pályáját. Isten vezérelje!

— **Az alarczos- és jelmez-bál** jó sikere, már ugyszólván biztositottnak tekinthető és bizonyára megint csak évek mulnak, mig ismét egy ilynemü mulatság lészen, sok vesződséggel járván annak rendezése. A bálon megjelenők valóban meg lesznek lepetve, oly szép, tarka és élénk képet fog az nyujtani, tekintve, hogy igen elegáns, eredeti és rendkivül sok komikus álarczos és jelmezes lesz. De jókedv és fesztelenség is fog ott uralkodni, mert a rendezőség a meghivásokkal ugyan nem fukarkodott, de azért ugy intézkedett, hogy csak odavaló embereket hivott meg és igy kár némelyeket ezzel ellenkező hirekkel a bál látogatásától elriasztani. A „Kereskedelmi Kör" mulatságai mindig ügyesen voltak rendezve, ezt tudjuk a multból és ismeretes, hogy az 5 évvel ezelőtt rendezett álarczos estélyen, az akkor itt állomásozott volt főherczeg is részt vett és akkoriban az ügyes és tapintatos rendezést illetőleg ismételve elismerését fejezte ki. — Érdekes az is, hogy a bálterem időnként elektrikus fénynyel lesz megvilágitva, mihez az egyletnek sikerült a szükséges gépezetet, mely különben 200 frtba kerül, kölcsön kapni. — Hogy a bál jól lesz látogatva, azt az eddigi jegyeladás bizonyitja, mert a karzati és földszinti ülőhelyekből egészben már csak 5 hely kapható. — Az étterem is, mely különben nem részesül kellő figyelemben és rendesen oly kellemetlen benyomást tesz, szinten diszitve lesz, a világitást pedig három óriási lámpa fogja szolgáltatni. — Kellemes meglepetés lesz az is, hogy a három legszebb álarczos vagy jelmezes igen értékes és maradandó becsü dijjat fog nyerni, — mire nézve a nem jelmezben megjelenő közönség szavazó lapokkal fog dönteni. Az éjfél után 1 óráig legtöbb szavazatot nyeri három jelmezes vagy álarczos nyeri a dijjakat. Mivel igen sok gyönyörü és érdekes jelmezes lesz, a közönségnek nagy nehezére lesz a választás és a sok jelöltnek bizonyára fog elég gavallér kortes is akadni, annál is inkább, mivel a korteskedés a szavazójegyek elnyerése érdekében szabad, sőt az etetés itatás is meg lesz engedve. Ugy halljuk, hogy a vidékről is számosan jönnek e bálra, különösen sok fiatal ember Szombathelyről.

— **Kérelem a háziurakhoz** Folyton érkeznek hozzám, olyanoktól kik itt állandóan letelepedni kivánnak, lakásiránti kérdezősködések a miert tisztelettel kérem a helybeli háziurakat, legyenek szivesek kiadandó lakásaikat nálam bejelenteni. Ez rájok nézve semmi költséggel nem jár, sőt csak előnyükre lehet. Kőszegi József, mint az idegenforgalmi bizottság titkára.

— **Operaczió.** Mikor krónikus bajban szenved a test, egy sikerült operaczió helyre állitja egészségét, Van nálunk olyan beteg test nem egy, hozzá is látunk az operacziónoz, csakhogy nem mindig sikerül a műtét. Ilyen beteg volt mostanában a *Konkordia*, melyet uj év után operaczió alá kellett venni. Szükséges volt e műtet; de hi sikerült-e a beteg életét megmenteni, még nem tudni. Az e hó 17-én tartott konzilium operaczió számba megy ugyan, de a császárvágás meg hanyzik. Hogy megerősessük magunkat, elmondjuk, hogy a *Konkordia* e hó 17-én megtartotta közgyülését, mely alkalommal megválasztották a tisztviselőket, de nem egyuttal a karmestert. Az uj tisztviselők, kik hivatva vannak a hanyatló Konkordiába uj életet önteni, ezek: dr. Stúr Lajos elnök, Meszlényi Károly jegyző, Szovjak Hugó ügyesz, Freiberger Sándor pénztáros, Stelczer Lajos könyv- és irattáros, Wölfel József rendező; Gabriel József, Ecker Károly, Roth Sándor, Edler Lajos, Feigl Gyula, Töpfer Gyula választmányi tagok.

— **Választási cseveges.** Az olyan választáson, mint a kőszegi volt iden, szeret mindenki résztvenni. Elmegy az ilyenre az is, a kit nem hinak, talán csak azért, mert nem szólitják. Mert ha szólitanak, ő ugy is tudna jövetelének föltételt szabni. „Veszett fejszének a nyele" — gondolja magában a vidéki atyafi és elmegy trut-nak a választásra. Majd csak akad ember, aki egy ital borral megkinálja. Nem szeretné mégsem ha olyan simán folynek le ez a választás, mikor ugyis csak minden ötödik évben kerül rá a sor. És bejött Kőszegre sok választó-polgár, megtette a kötelességet s aztán áldomás után látott. Egy pár vidéki atyafi egy kis utalványnyal a kezében beállit az egyik koresmába.

— „Nem adok semmit" — formed rájuk a koresmáros.

— Miért, ezért a jó papirosért?! — mondja a két atyafi egyszerre.

— Mert nem adok, punktum! — mondja a másik.

Embereink a „punktum"-tól megrémülve kisiettek az ajtón s odább kerestek szerencsét. Ott se jártak jobban, kéktollasnak a koresmáros nem adott bort. Ismét mennek, keresik társaikat, hanem bezzeg azoknak meg olyen jó helyük volt, hogy oda meg már nem fértek be. Elkeseredettségükben hirtelen a belváros felé veszik most utjokat és egyenesen a város-kútnak tartanak, hol egy cseled eány ügyelgett egy korsóval a kezében.

— Engedje meg telkem, hogy egyet igyunk! — szólitják meg a kis leányt.

A leány adott nekik egy ital vizet, és az atyafiak tántorogva a 3 és fél C. fokos belső borogatástól mennek a piacz felé.

— Tudod mit Jancsi, — mondja az egyik a másiknak — ereszszünk meg egy kis verekedést.

— Ah — te bolond, hiszen egy párton álló emberek vagyunk, csak nem kötünk egymásba!? — válaszol a másik.

E pillanatban megkapják vállaikat a rendőrök és kiáltják: „mit, maguk verekedni „akarnak"? Márs, előre!"

— De kérem, hiszen még csak tervezünk, itt a társam ugy sem megy bele . . .

— Micsoda, nem megy bele? de bizony bele megy, vorwärts, marsch!

És embereinket bekisérték a dutyiba. Ott tanyáztak reggelig, a mikor szabadlábra helyeztetve keresgélték az igazságot. Ők maguk szolgáltatták egymásnak. Összevesztek azon, hogy ők hogyan kerültek a többiek közé és jól elagyabugyálták egymást. Az emberek segitségért futottak a városházára, mert ugy gondolták, hogy itt még emberhalál lesz, s a rendőrök kirohanást is intéztek, de mikor meglátták az ismert alakokat, akként okoskodtak, hogy: miután a verekedők már előre kivették a büntetést, ez alkalommat rendőri beavatkozásnak helye nem lehet. És a kétatyafi még most is tör egymásra, ha csak azóta haza nem mentek.

— **Hirdetmény.** A m. kir. államvasutak igazgatósága f. é. 313. sz. a. pályázatot hirdet az általa 1892. évben használt üres hordók és pedig körülbelöl 3750 db kátrányos és egyéb tisztátalan hordóra, 6000 db kőolajosra, 4200 db repeze égő és kenő olajosra és 7700 db ásványolajos hordóra. Az ajánlatok f. é. február 15. déli 12 óráig a nevezett igazgatóságnak leltár és anyagbeszerzési osztályánál (Budapest, Andrássy ut 73. sz., II. em.) benyujtandók. A pályázati hirdetmény s az ajánlati minta ezen kamaránál is betekinthetők és az egyéb feltételeket tartalmazó az ócska anyag eladást szabályozó 129,381/1891. sz. a. kelt általános feltételekkel együtt, melyek itt mérvadók, az ottani nyomtatványtárnál megrendelhetők. Sopron 1892. január hóban. *A kerületi kereskedelmi és iparkamara.*

— **Hirdetmény.** Az egyptomi államvasutak igazgatósága Kairó és Alexandria között 4 vasuti hidnak ujra épitésére illetve átalakitására hirdet ajánlati tárgyalást; a pályázati határidő f. é. márczius 31-ike. Erről az érdeklődők a m. kir. kereskedelmi miniszter ur ő nagym. 84488/I. 1891. sz. a. kelt magas leirata folytán azzal értesittetnek, hogy a pályázati hirdetményt, a szerkezetek leirását és az épitési feltételeket a budapesti kereskedelmi kamaránál betekinthetik. Sopron, 1892. január hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Egy tanoncz** felvétetik Wiltinger József képfaragó és aranyozónál Kőszegen.

Közgazdaság.

A tülevelü fák.

(Vége)

Ezeken kivül van még az óriási életfa (Thuja gigentea), mely pompás faj 30 m. magasságra is megnő. Erős és terebélyes növessel bir, mig magasabb életkorában ernyőszerü koronával bir. Aghegyei feltünően laposra nyomottak, lombja sötét zöld. Az óriási életfa legjobban szereti a szabad, de árnyékos helyet, fiatal korában védelmet kiván.

Ezeknek a csoportositasánál ügyelni kell arra, hogy közülök sokfélét egy csoportba ne vegyünk, mert különben pompájuk nem fogja a szemre a kivánt benyomást gyakorolni.

Kitünő diszitési értékkel bir a ciprus félék (Cupresineae) közül a Chamaecyparis nutkaensis, mely szép egyenes törzzsel és lecsüngő ágaival, kékes-zöld lombjával, különösen gyepre magánosan ültetve igen imposáns hatást gyakorol.

A tiszafa (Taxus) változatai is igen bő választékot nyujtanak ugy egyenként, mint csoport ültetésekhez. Ezek közül különösen a közönséges tiszafa (Taxus baccata) ajánlható, miután szabadon álló helyen laza, ritka águ szép zöld szinü gula alakot képeznek. Metszések által bármely alakra idomithatók.

Nem kevésbbé a boróka (Juniperus) fajai közül mint előbbi szintén használhatók egyesek, melyek közül a virginiai boróka (Juniperus virginiana) igen kedvelt. Ennek változata a pendula, mely lecsüngő ágaival kiváló elegáns jelenség.

Nagyobb kerteknél terjedelmes csoportok alakitásához mindenkor igen ajánlatos néhány fenyőt (Abies); luc-fenyőt (Picea), vörös-fenyőt (Larix) és talán néhány Cedrust választani.

Különösen jellemzők a különféle növésü és szinváltozatu képviselői, igy szép világos-zöld szinével és gyors fejlődésével az Abies Douglasii tünik ki, mely már a talajtól kezdve karcsu gulát képezve, gyengéd zöld, ezüst-fehérrel tarkázott lombozatával teljes szépségben méltán büszkélkedhetik. Ettől sötétebb szinével szép kefeszerü tűleveleivel elüt az Abies balsamea, melynek kékes lombozata szintén igen diszes, mig végre az Abies Nordmanni pompás zöld szinével, koronájának rendes növésével erős és sürü tűleveleivel fölül nem mulható diszét képezi bármely kertnek. Tápdús, friss talajt és északi fekvést kiván.

A tűlevelüek telepitésénél különösen arra kell figyelemmel lenni, hogy azok az állandó helyre való átültetésük előtt is már többszörösen átültessenek. Az átültetés vagy őszszel, vagy pedig tavaszszal a fagyok elmultával történik, de mindenesetre mielőtt fiatal hajtások mutatkoznának.

Az átültetés sikere a növények gyökérzetétől függ, ha a gyökérzet erős, akkor minden talajban vigan tenyésznek. Az átültetés után a tűlevelüek védelmet kivánnak mind addig, mig esetleges fagyástól lehet tartani. Különösen ártanak a fiatal fáknak az erős szelek és forró napsugarak. A hideg nem annyira árt, mint inkább február, márczius és április hónapokban a meleg, mert ezáltal hajtásra ingerelteinek és a késői fagyok a védtelen fácska fiatal hajtásainak ártalmára lehetnek. Épen ezért ott a hol a tűlevelüek ily nemü hőváltozásoknak vannak kitéve igen ajánlatos szalmából vagy gyékényből készitett árnyfallal azokat körül venni, miáltal tavaszszal a napsugarak, ugy szintén az erős szelek ellen megvédetnek.

Dr. Semény P.

Irodalom.

— **Nincsen** a magyar családoknak olyan gazdag könyvtára, melyben annyi szellemi szórakozást találhatna a család minden tagja, mint a mennyit a „Képes Családi Lapok" válogatott közleményei nyujtanak. Nincsen a családi életnek s a gondosan vezetett magyar vendégszerető háznak olyan kérdése, melylyel e lap melléklete a „Nő a házban" szakszerűtlen ne foglalkoznék.

A „Képes Családi Lapok" előfizetési ára a „Nő a házban" czimü divat-melléklettel együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt negyedévre 1 frt 50 kr, s a kiadóhivatal (Budapest, nagy korona-utcza 20. sz.) melyhez az előfizetések legczélszerűbben postautalványon intézendők, kivánatra bárkinek ingyen és bármentve szolgál mutatványszámokkal.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

HIRDETESEK.

Árverési-hirdetés.

A Köszegen épitendő templom tulajdonát képező **Korona-vendéglőben, Wölfel- és Rosenstingl-féle** házakban a háztetők, kapuk, ajtók, ablakok, kályhák, takaréktüzhelyek, kocsiszín, padlózatok, és az épületekhez tartozó egyéb használható tárgyak

f. é. február 7-én és 8-án délelőtti 9 órától

kezdve árverés utján a legtöbbet igérőknek készpénzfizetés mellett el fognak adatni. Venni szándékozók jelentkezzenek a fönti napokon a helyszinén.

A pléb. hivatal.

Kávéház megnyitás!

Tisztelettel bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **a fötér 74. sz.** alatt, a Popper-féle házban

„Korona" kávéházamat

ma, vasárnap megnyitom.

A közönség rendelkezésére a legkedveltebb külföldi és belföldi lapok állanak.

Midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására hozom és további pártfogását kérem, maradok tisztelettel

Pesenlechner Mária,
kávéháztulajdonosnő.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta áltapotban való fentartására és a jó emésztés elő-egitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus f lbáfögés, vértólulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitűnő hatási következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerevé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt. kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett **„Dr. ROSA-féle életbalzsam"** minden üvecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain **„Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz" czimzett gyógyszertárból, FRAGNER B. Prag 205—III."** német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az Védjegy ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerészénél, király-utcza 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarrhia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható.

prágai általános házi-kenőcs

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Mindén gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül telszitja, kiéreti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczákben

Óvás! Miután a prágai általános házikenőczöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga érczszelencze, melyben töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — bukolva van.

HALLASI BALZSAM a legbebizonyultabb számtalan probatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

Nyilt-tér.

Báli selyemszöveteket méterenkint 55 krtól 9 frt 85 krig (mintegy 300 különböző árnyalat és szinben szállit, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végesben is postabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Mintát postafordultával küldetnek. Levelekre Svajczba 10 kros bélyeg ragasztandó.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult **bedörzsölést csúsz, köszvény, tagszaggatás** stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. cz. közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszertárban kapható.

Csak Horgonnyal valódi!

Bor-kivonat,

kitűnő szer ártalmatlan bor előállitásához — a valódi bortól meg nem különböztethető — ajánlom a fennti kipróbált különlegességet.

2 kgr. ára (100 liter bort ád) 5 frt 50 kr. Recept mellékelve — ingyen. Jó eredményért vagy a gyártmány ártalmatlanságáért felelősség.

Szesz-megtakaritást

az égett boroknál az én felülmulhatatlan erős essenciám által elérhető; ez az italoknak egy kellemes csipős izt kölcsönöz, és csakis nálam kapható.
Egy klgr. ára 3 frt 50 kr. (600—1000 litert ád) használati utasitás mellékelve

A fennti különlegességeken kivül ajánlok különféle **„essenciat" rum, cognac, finom liquer** stb. gyárak számára, felülmulhatatlan minőségben. Receptek ingyen mellékelve. **Árjegyzék bérmentve.**

Pollák Károly Fülöp.
essenc-különlegességek gyára, Prága.
Solid képviselők kerestetnek.

Meghivás

a köszegi takarékpénztárnak 1892. évi február hó 21-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartandó

rendes évi közgyülésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1891. évi üzletkimutatás és mérleg előterjesztése, a tiszta nyeremény lelosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.

2. Az igazgatóság alelnökének 2 évi, és 8 igazgatósági tagnak 3 évi időtartamra való választása.

A közgyülésen azon részvényes bir szavazati joggal, a kinek részvénye 3 hónappal a közgyülés előtt a takarékpénztár részvénykönyvében nevére bejegyeztetett, s a ki részvényét 8 nappal a közgyülés előtt a takarékpénztárnál letette. Az üzletkimutatás és mérleg a közgyülést megelőzőleg 8 nappal az intézeti helyiségben betekinthetők.

Kelt Köszegen, 1892. évi január 15-én.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Kwizda Ferencz János,

cs. és kir. osztrák és román kir. udvari szállitó.
Első és legrégibb gyártelep Korneuburgban Bécs mellett
állatgyógyászati készitményekre.
Kitűntetve 13 éremmel, 7 diszoklevéllel és elismerésével.
Alapittatett 1853-ban.

Kwizda
veres Blister
1 tégely 2 frt.

Kwizda
Poktincturája
1 palaczk 1 frt 50 kr.

Kwizda
Patakenőcse
1 doboz 1 frt 25 kr.

Kwizda szélgörcspilulái lovak és szarvasmarhák sz.
1 pléhd. á 15 db 1.60 kr.
1 karton á 5 drb. 60 kr.

Kwizda
szarnyasállat-gyógypora
Takarmánykeverék és preservativ-szer 1 dob. 50 kr.

Kwizda
Vérhas elleni szere juhok számára. 1 dob. 70 kr.

Kwizda
Fertőtlenitő pora.
1 csomag 15 kr ládácskákban 1.40, 2.40 kr.

Kwizda
Pata-pora
1 csomag 70 kr.

Kwizda
Alveolar-fogcsepjei
1 üveg 50 kr.

Kwizda
Alveolar-fogpasztája
1 porcz ellándoboz 70 kr.

Kwizda
Alveolar-szájvize
1 üvegcse 40 kr.

Kwizda
Utilapu-nedve
1 üvegcse 35 kr.

Kwizda
kizárólag szab.
Restitutionsfluidja
mosóviz lovak számára.
30 év óta a legkitűnőbb sikerrel van több udvari istállóban, polgári és katonai nagyobb istállókban használatban, nagyobb megerőltetések előtti és utáni erősitésére, ficzamoknál, inrándulánál, inmerevségnél stb.; kivalo erőkifejtésre képesiti a lovat a versenyre való begyakorlásoknál.
Egy palaczk ára 1 frt 40 kr.

Kwizda
Korneuburgi marha-táppora
lovak szarvasmarhák és juhok számára.
Közel 40 év óta a legkitűnőbb sikerrel használják a legtöbb istállóban étvágytalanság, rossz emésztés ellen, a tehenek nél a tej javitására s a teljes fokozására; lényegesen támogatja az állat ellenállási erejét járványos befolyások ellen.
Ára 1/1 dobozonk 70 kr., 1/2 dobozé 35 kr.

Kwizda sertéspora
a hizlalás és az egészségben-tartás előmozdi ására.
Kis doboz 63 kr., nagy doboz 1 frt 26 kr.

Kwizda erősitő takarmánya
lovak szarvasmarhák számára.
1 dob. 5 adaggal 30 kr., kis láda 50 adaggal 3 frt, láda 100 adaggal 6 frt.

Kwizda **köszvény-nedve**
fájdalomcsillapitó- **háziszer.**
Egy palaczk ára 1 frt o. é.

Tessék figyelni a védjegyre s határozottan Kwizda-féle készitményeket kérni.
Hamisitatlan minőségben a gyógyszertárakban, nagyban a gyógyszerkereskedésekben kaphatók.

Naponta postai szétküldés a főraktárból:
a korneuburg ker. gyógyszertárból Bécs mellett.

Kwizda
pataragasza
1 rúd 80 kr.

Kwizda
Kresolinbalzsama
patakonzerváló szer
1 dob. 1/2 kilo 1.10 kr.

Kwizda
pók-kenőcse
1 tégely 1 frt.

Kwizda
Phisicja, hashajtó labdacsa lo aknák
1 bádogd. 18 db. 2 frt.

Kwizda
giliszdalabdacsa lovaknak
1 bádogdoboz 15 drbbal 1.60, 1 tok 5 db. 60 kr.

Kwizda
mosdószappanja
háziállatoknak
1.60 kr., 80 kr., 40 kr.

Kwizda
patkányhalála, patkány-, egérirtó-szer
1 rudacs 50 kr.

Kwizda
nyereg szappana
1 dobo: 1 frt.

Kwizda
hajszesze
1 üvegcse 50 kr.

Kwizda
tyukszem tapasza
1 doboz 35, 70 kr.

Kwizda
tyukszem és szemölcs tinkturaja
1 üvegcse 35 kr.

Kwizda
hagymahajkenőcse
1 tégely 80 kr.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.